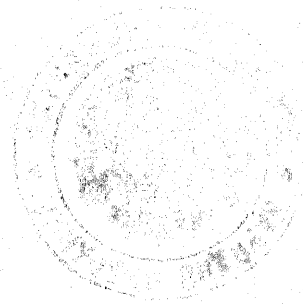

ДНЕВНИКЪТ

(Стенографически)

на

Обикновено Народно Събрание

(първа редовна сесия)

Отваряне и I заседание, понеделникъ, 15 Октомврий 1890 г.

Часътъ по 11³/₄, когато народнитѣ прѣдставители бѣха вече събрани въ залата на Народ. Събрание, топовнитѣ гърмежи прѣдизвѣстиха трѣгването отъ Двореца на Н. Ц. Височество. Отъ Двореца до Нар. Събрание бѣ поставенъ въ шпалиръ Софийскій гарнизонъ съ знамената и музикитѣ и при входа на Събранията една рота почетенъ караулъ дочѣка Н. Ц. В. На придворнето, Княза биде посрѣщанъ отъ Мин. Съвѣтъ. Министръ-Прѣдсѣдательтъ съобщи на г. г. прѣдставителитѣ пристиганieto на Н. Ц. В. Посрѣдъ громко урра и шумни ржкоплѣскания Н. Ц. Височество, прѣдшeдствуванъ отъ Мин. Съвѣтъ и послѣдванъ отъ граждан. и военната си свита, влѣзе въ залата на Народ. Събрание, вѣскачи се на прѣстола и произнесе слѣдующата тронна рѣчь:

„Господа Прѣдставители!

Радвамъ се, като Ви виждамъ събрани въ столицата Ми на I-ва рѣдoвнa сесия отъ VI то Обикновено Народно Събрание.

Довѣрието, което народа показа къмъ Правителството Ми, като испрати за Прѣдставители измѣжду си толкова отбрани и просвѣтени граждани, е за Мене едно ново доказателство, че политиката, която Съмъ инаугуриралъ отъ стѣпването Си на Българския Прѣстолъ и която се слѣдва отъ Моето Правителство, се одобрява и сподѣля отъ народа Ми.

Облегнатъ на поддържката на Моя възлюбленъ народъ и за напредъ ще поддържамъ същата политика, отъ която въ разстояние на 3 години сж происгекли толкова добри и полезни резултати за прѣуспѣването, самостоятелността и напредъка на Отечеството Ни.

Господа Прѣдставители!

Прѣзъ настоящата година станаха нѣкои важни събития за благото и напредъка на Българскиятъ народъ, които считамъ за длъжностъ да спомена при днешния тържественъ случай: отвори се линията Ямболъ — Бургасъ; тури се въ изпълнение новата организация на войската и се введе ново усъвършенствувано въоръжение, свърши се изучаването на линията София — Търново — Касичанъ и се сключиха търговски конвенции съ Германия, Австрия, Франция и Швейцария.

Господа Прѣдставители!

Не можж да прѣминж безъ да упомѣнж и събитието, съ което се ознаменува настоящата година, а именно — даването берати и испращанieto български владци въ Македония, съ което се удовлетвори едно отъ справедливитѣ искания на нашитѣ сънародници, живущи подъ прямото владичество на *Негово Императорско Величество Султана* и се даде едно явно доказателство за благоволенieto на *Нашия Созеренж* къмъ цѣлия Български народъ и за желанието Му, — тоя народъ мирно и тихо да върви по пътя на своето развитие и прѣусъживане.

Господа Прѣдставители!

Редътъ и тишината, които царуваха въ страната прѣзъ врѣмето на отсъствието Ми възгъ отъ прѣдѣлитѣ на възлюбенното Ми Отечество, симпатитѣ и почитетата, които видѣхъ, че се отдаватъ отъ външния свѣтъ на Българскиятъ народъ за неговото доблестно и твърдо поведение по урѣждането на своите работи и запазването своята самостоятелностъ и независимостъ. Ме напълно убѣдиха, че не е далечъ деня, когато правото Българско дѣло ще възтържествува окончателно.

Господа Прѣдставители!

Правителството Ми е приготвило разни законопроекти и прѣдложения за благоустройството на страната, които ще прѣдстави на Вашето просвѣтено разглеждане и за изучаването на които, рѣденъ Съмъ, Вие ще употребите нуждитѣ сериозностъ, старание и вѣщина.

Като призовавамъ Божието благословение надъ Вашитѣ дѣла и трудове за благото на Отечеството, обявявамъ първата редовна сесия на VI-то Обикновено Народно Събрание за открито.

Да живѣе България!

Прочитанието на словото бѣ посрѣщнато съ въодушевителни викове „ура“ „да живѣе Н. Ц. Височество!“ Посрѣдъ шумни ржкоплѣскания Н. Ц. Височество излѣзе и се отправи всѣ тѣй тържествено въ Двореца си.

Послѣ това г. г. прѣдставителитѣ насѣдаха по мѣстата си.

Д-ръ Странски: Г-да Прѣдставители! Съгласно чл. 88 отъ Конституцията прѣдлѣжи най-старий изъ мѣжду прѣдставителитѣ да заеме мѣстото на прѣдсѣда-

тель и подъ негово ръководство да се избере прѣдсѣдатель на Нар. Събрание. Като такъвъ прѣдставитель по години, азъ виждамъ мѣжду насъ уваж. г. Д-ръ Чомаковъ, когото прѣдлагамъ да изберемъ за приврѣменъ прѣдсѣдатель, а за неговъ помощникъ г. Д. Грековъ.

(Гласове: прието, прието).

(Г-нъ Д-ръ Чомаковъ и г. Д. Грековъ отиватъ на бюрото).

Д-ръ Чомаковъ: Азъ моля г. г. депутатитѣ да избератъ единъ двама секретари до избирание постоянното бюро.

М-ръ Стамболовъ: За такива можтъ да бѣждатъ г. г. Халачевъ и Матакиевъ.

Д-ръ Странски: Като най-млади изъ между насъ прѣдлагамъ за секретари г. г. Руселневъ и Милевъ. (Гласове: прието).

(Г. г. Милевъ и Руселневъ заематъ мѣстата си).

Ив. Стойновъ: (отъ трибуната). Ще прочетъ списъка на г. г. прѣдставителитѣ, избрани за VI Об. Нар. Събрание, отворено на 15 Октомврий 1890 год.; за да се види, кои присѣтствуватъ и кои отсъствуватъ (Чете списъка) Отсъствуватъ 35 души, а именно.

Шербенъ Хамидъ, Мустафа Якубовъ, Д. Досевъ, М. Ивановъ, Г. Антоновъ, Христо Стефановъ, Д-ръ Л. Золотовичъ, Е. Филиповъ, Ив. Кефаловъ, С. Странски, П. Диловъ, Р. А. Ибинева, С. Симионовъ, Таксимъ Бей, Хр. Ивановъ, Ив. Мандиковъ, Т. Икономовъ, А. Симизовъ, Н. Пуликаровъ, Хр. Конкиловъ, Т. Божиновъ, Османъ Бей, Хасанъ Бей, Я. Коджабашовъ, П. Чаушевъ, П. Гюзеловъ, К. Ахмедъ, П. Хитовъ, Хр. Векиловъ, С. Гиговъ, М. Ангеловъ, Р. Х. Симионовъ.

Прѣдсѣд.: Отъ 275 души прѣдставители отсъствуватъ 35 души, а присѣтствуватъ 240 души. Слѣдователно има достатъчно депутати, за да се пристъпни къмъ избиране прѣдсѣдатель на Нар. Събрание.

Прочее, да пристъпнимъ къмъ избирането. Изборътъ ще стане съ тайно гласоподаване.

Десетина минути се отстъпватъ, за да се напишатъ бюлетинитѣ.

(Слѣдъ отпуска).

Помощ. на Прѣдсѣд. Д. Грековъ: Ще се пристъпни къмъ гласоподаване за избора за прѣдсѣдатель. Прѣди обаче да стане избора Народ. Събрание трѣбва да назначи двама провѣрители. Азъ прѣдлагамъ г-на Калча Насковъ (гласове: прието). Прѣдлагамъ г-на Хр. Благоевъ (гласове: прието). Г-да Калчо Насковъ и Хр. Благоевъ заематъ мѣстата си).

Г-да Прѣдставителитѣ ще се викатъ единъ по единъ по списъка и всѣки, който си чие името моля да донесе бюлетина си и да го тури въ урната.

(Секр. Милевъ вика поименно прѣдставителитѣ, които дохождатъ и си подаватъ бюлетинитѣ на прѣбронителитѣ).

Моля г-да прѣдставителитѣ, когато чуятъ имената си, да се обаждатъ, за да може правилно да се бѣлѣжи, кой е гласувалъ и кой не е.

(Слѣдъ прочитанието).

Има ли нѣкой прѣдставитель който да не е записанъ въ списъка?

Д. Куцаревъ: Замакъ Исмаилъ го нѣма въ списъка.

Пом. на Прѣдсѣд. Грековъ: Тогава да се запише и да си даде гласа.

(Замакъ Исмаиловъ си подава бюлетината).

Господа Прѣдставители!

Отъ присѣдствующитѣ депутати сж гласували 228 души. Моля провѣрителитѣ да приборятъ бюлетинитѣ.

Калчо Пасковъ: (Прѣброява бюлетинитѣ). Двѣ бюлетини излизатъ по-много. Всичко 230 бюлетини. (Гласове: Въ списъка е станало погрѣшка. *Петковъ*: Ще се забѣлѣжи въ протокола.

Помощ. на Прѣдсѣд. Грековъ: Азъ мисля, че това не може да има никакво значение за вота, освѣнъ отъ какъ се види резултата. Ако отъ резултата, който даде гласоподаването, излѣзе, че двата бюлетина можтъ да измѣнятъ резултата, въ такъвъ случай може да има значение. Зарадъ туй, азъ мисля, че трѣбва да се пристъпи до отварянieto на бюлетинитѣ и до провѣряване на избора. (Гласове: Прието).

Калчо Пасковъ: (Чете бюлетинитѣ).

Пом. на Прѣдсѣд. Д. Грековъ: Г-да Прѣдставители! Резултатътъ на гласоподаването е слѣдующий: г-нъ П. Славковъ е добилъ 223 гласа, г-нъ Д-ръ Чомаковъ — 4 гласа, г-нъ Дим. Петковъ — 2 гласа и г-нъ Цвилю 1 гласъ; слѣдователно съ вишегласие е избранъ г-нъ П. Славковъ. (Шумни ржкопѣскания. Гласове: Да живѣе!)

Г-нъ Славковъ! Заповѣдайте да заемете мѣстото си.

Прѣдсѣд. П. Славковъ: (Завзема прѣдсѣдателското мѣсто). Благодаря Ви, г-да прѣдставители, за довѣрието, което ми исказахте и за честта, която ми направихте, като ма избрахте за Вашъ прѣдсѣдатель. Азъ ще се старая, г-да прѣдставители, да мож да оправдая Вашето довѣрие, като се обѣщавамъ, че ще ржководя работитѣ на Народ. Събрание, безъ да злоупотрѣбявамъ отъ властта и правата, които ми се даватъ.

Слѣдъ избиранieto на прѣдсѣдатель, слѣдва на рѣдъ да се избережъ подпрѣдсѣдатели. Кога желае Народ. Събрание да ги избере! (Гласове: сега. Други гласове: утрѣ).

Иовъ Титоровъ: Г-да Прѣдставители! Както виждате, врѣмето е доста напѣднжло и зарадъ туй, ако земемъ сега да избираме подпрѣдсѣдатели, ще се изминатъ още два часа. Заради това, азъ ще помоля, да се отложи таа работа още повече, че мнозина отъ г-да народнитѣ прѣдставители се разотидоха и не присѣдствуватъ онуй число, което бѣше при избиранieto на прѣдсѣдателя. Зарадъ туй не ще бѣде злѣ, ако избиранieto на двамата подпрѣдсѣдатели се отложи за утрѣ. И азъ прѣдлагамъ утрѣ да имаме засѣданне и на дневний рѣдъ да имаме: избиране на двама подпрѣдсѣдатели. Нар. Събрание може на основание Вжтр. Правилникъ, да рѣши и утрѣ да имаме засѣданне.

Прѣдсѣд.: Г-да прѣдставители! Има заведенъ рѣдъ. До сега, когато се избираше прѣдсѣдатель, моментално се избираха и подпрѣдсѣдатели. (Гласове: Вѣрно). Сега, както обича Народ. Събрание, тъй може да рѣши този въпросъ.

Дим. Петковъ: На основание 88-й чл. отъ Конституцията, слѣдъ откриванieto на Събранието, веднага се пристѣпва къмъ избиранieto на Прѣдсѣдатель и подпрѣдсѣдатели (гласове: вѣрно). Слѣдователно, догдѣто се не избережъ и

подпрѣдсѣдатели не може да се констатира, че бюрото е цѣло. Такава е била практиката, покрайнемѣрѣ, която е съществувала при всичкитѣ до сегашни събрания и зарадѣ това избирането на подпрѣдсѣдателитѣ трѣбва да стане още сега.

Прѣдсѣд.: Г-да Прѣдставители! Понеже въ Конституцията изрично е казано, че слѣдѣ избирането на Прѣдсѣдатель се избиратъ и подпрѣдсѣдатели, азъ мисля че по тоя въпросъ не може и дума да става.

Ив. Халачевъ: Членъ 88-й отъ Конституцията, който се цитира отъ г-на Петкова, има сила само тогазъ, когато се расчита на една възможность. 88-й не пише на Прѣдставителитѣ да стоятъ гладни до 3 часа. Нито пакъ особено нарушение ще стане, ако утрѣ въ 9 часа се съберемъ и изберемъ двама подпрѣдсѣдатели. Защото, както забѣлѣжи и г-нъ Титоровъ, има мнозина отъ г-да Прѣдставителитѣ, които отсъствуватъ, а отъ друга страна, днесъ ако продължимъ изборѣтъ, въ това врѣме мнозина ще отсъствуватъ и едва ли ще се доберемъ до онази цѣль; да зематъ участие всичкитѣ Прѣдставители ако не въ други засѣдания и при други въпроси, то поне при избирането на бюрото. Какъвъ е, пита се, случаятъ или какво е нарушението, ако станемъ сега и отидемъ да се наядемъ? А ако толкова бързате, тогава позволете ни да си отидемъ и подиръ обѣдъ да имаме засѣдание въ петъ часа. Или пъкъ този, който настоява да бързае и сега да се свърши изборѣтъ нека ни донесе ядение, да се наядемъ. (Тропание). Сега имаме прѣдложение таквозъ и ако почитаемото Събрание не се съгласи (Тропание). Тѣзи нѣща показватъ много малко възпитание и прѣдставителитѣ, които тропатъ, тѣ немогатъ да хортуватъ.

Заради туй казвамъ, ако почитаемото Събрание не се съгласи да се отложи изборѣтъ на подпрѣдсѣдатели за утрѣ, то поне да направимъ прѣривъ на засѣданието и часа въ петъ слѣдъ пладнѣ да се съберемъ. Това имамъ да кажа. Единъ часъ или два часа да ни се даде врѣме за обѣдъ защото ний нѣмаме тукъ къщи, ние сме хора бекъри.

П. Зографски: Г-да, азъ вѣрвамъ, че, тѣй като днесъ за пръвъ нѣтъ сме се събрали, имаме още доста сила. И вѣрвамъ, че всѣки е закусилъ прѣди да тръгне, колкото да не издѣхне отъ гладъ и надѣвамъ се, че ще имаме търпѣние още половинъ часъ да се занимаемъ съ работата, която ни се прѣдписва отъ Конституцията. И за да не ставатъ напраздно разисквания, прѣдлагамъ на основание 14-й чл. отъ Вътр. Правилникъ да се прѣкратятъ дебатитѣ.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Зографски прѣдлага прѣкращание на дебатитѣ. Който не приема прѣдложението на г-на Зографски, да си вдигне ржката. (Болшинството) Дебатитѣ се прѣкращаватъ.

Има прѣдложение, г-да Прѣдставители, отъ г-на Титорова: изборѣтъ за подпрѣдсѣдателитѣ да стане утрѣ; отъ г-на Петкова — да стане сега и отъ г-на Халачова — за слѣдѣ пладнѣ. Ще се вотира най-напрѣдъ прѣдложението на г-на Титорова. Който приема, щото изборѣтъ на подпрѣдсѣдателитѣ да стане утрѣ, да си вдигне ржката (Меншество) Не се приема.

Който приема прѣдложението на г-на Петкова: изборѣтъ на подпрѣдсѣдателитѣ да стане днесъ, да си вдигне ржката. (Болшинство) приема се.

Г-да Прѣдставители! Азъ ще Ви моля, безъ да се дава отпущекъ, да подаватъ бюлетинитѣ си.

Тинина, моля, г-да Прѣдставителитѣ! Г-нъ Секретаръ ще чете списъка, и щомъ се повикватъ, при подаванетоъ на бюлетинитѣ си, моли г-да прѣдставителитѣ да казватъ и имената си, за да може г-нъ Секретаръ да отбѣлѣзва, кои сж гласували и кои не.

Секр. М. Милевъ: (Вика по именно прѣдставителитѣ, които подаватъ бюлетинитѣ си на прѣброителитѣ).

Прѣдсѣд.: Отъ 276 души прѣдставители, гласували 226; отсѣтствуватъ 50 души. Моля г-да провѣрителитѣ да провѣратъ бюлетинитѣ. Г. Г. К. Пасковъ и Хр. Благоевъ провѣряватъ бюлетинитѣ, които се указахъ 228).

Споредъ списъка, гласували 226 бюлетини, — два повече. Нъ азъ мисля, че тѣзи два бюлетини, които сж подадени повече, нѣма ни най-малко да повлияхтъ или да измѣнятъ избора. Зарадъ туй, ако дѣйствително въ резултатъ се укаже споръ само за тѣзи два гласа ще рѣшатъ сѣдбата на избора, тогава ще направимъ новъ изборъ.

Моля г-да прѣброителитѣ да прочетхтъ бюлетинитѣ, а г-да Секретаритѣ да държатъ бѣлѣжки на гласовѣтѣ. (Слѣдъ изброяванетоъ на гласовѣтѣ). Отъ 226 души прѣдставители, които се гласували, г-нъ Димитръ Петковъ е получилъ 222 гласа; г-нъ Иванъ Антоновъ 151, г-нъ Ив. Халачевъ 69, г-нъ Градинаровъ 6, и други още 4 5 души сж получили по единъ по два гласа. Избранитѣ лица за подпрѣсѣдатели сж! Г. Г. Д. Петковъ и Иванъ Антоновъ. (Гласове: Да живѣятъ! Бурни ржкоплѣскания).

Моля г-да подпрѣсѣдателитѣ да заематъ мѣстата си.

(Д. Петковъ и Ив. Антоновъ заематъ подпрѣсѣдателскитѣ мѣста).

Д. Петковъ: Г-да Прѣдставители! Благодарж за довѣрието, което ми давате. Обѣщавамъ се, въ случай, че г. Прѣсѣдателя ми довѣри, да ржководя безъ пристрастно дѣлата на Събранието. (Ржкоплѣскания).

Ив. Антоновъ: Онова, което щѣхъ да кажа азъ исказа го г-нъ Петковъ. За мене не остава, освѣнъ да ви благодаря за довѣрието, което втори пхтъ ми давате. (Ржкоплѣскание).

Прѣдсѣд.: Г-да Прѣдставители! Съгласно чл. 131 отъ Конституцията, г-да Народнитѣ Прѣдставители трѣбва още днесъ да дадхтъ клѣтва. И понеже свѣщенника е дашель, ще го моля да подведе г-да Прѣдставителитѣ подъ клѣтва. (Свѣщенникъ Икономъ Попъ Тодоръ подвежда Прѣдставителитѣ подъ прѣдвидената въ Конституцията клѣтва). Трѣбване да дадхтъ, г-да Прѣдставители, клѣтва и събратията ни Мусюлмани; но понеже не е пристигналъ още духовното лице отъ мюсюлманското вѣроисповѣдание остава тѣ да дадхтъ клѣтва въ едно второ засѣдане.

За въ идущето засѣдане, което ще бжде въ срѣда, на дневенъ редъ ще имаме: Избиране секретари и нуждното число квестори. До тогава до когато Народното Събрание приеме стариятъ правилникъ, или изработи новъ, ще се ржководимъ, г-да прѣдставители, по правилника на V-то Обикновено Народно Събра-

ние. (Гласове: Съгласни). Който не е съгласенъ на това, да си вдигне ржката (никой не вдига). Значи приема се.

За идущето заседание, слѣдователно, ще имаме на дневенъ редъ: I-во Давение клѣтва на г-да прѣдставителитѣ мюсюлмани; II-ро. Избиране нуждното число секретари и квестори въ бюрото; и III-то. Приемане на стария правилникъ, или приемане изработването на новъ правилникъ.

Друго нѣщо за дневенъ редъ, г-да Прѣдставители, има ли нѣкой да желае да прѣдложи!

П. Зографски: Азъ мисля, че този дневенъ редъ, който се нареди за сега, е доста кратъкъ и въ скоро врѣме ще се свърши. За това, мисля, добръ ще да бѣде, въ сѣщото врѣме да се тури на дневенъ редъ още избирането комиссия за провѣрка на изборитѣ.

Ив. Стойновъ: Азъ прѣдлагамъ при избирането на секретари да се турятъ най-долу 12 души.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Стойновъ! това ще се види, когато доде да се разисква въпроса за секретаритѣ.

Д. Петковъ: Г-да Прѣдставители! Азъ мисля, че трѣбва да туримъ на дневенъ редъ за идущето заседание избирането комиссия за приготвяние отговора на Тронното Слово. (Гласове: съгласни).

Това е една отъ първитѣ наши длѣжности.

Прѣдсѣд.: Приема ли Народното Събрание да се тури на дневенъ редъ избирането комиссията по провѣрката на изборитѣ! (Гласове: Приема) Който не приема, да си вдигне ржката (Никой не вдига) Приема се. Приема ли Нар. Събр., прѣдложен. на г-на Петкова, да имаме на дневенъ редъ още избиране Комиссия за изработване проекта за отговоръ на Тронното Слово! (Гласове: Приема) Който не приема, да си дигне ржката. (Никой не вдига). Значи приема се. Значи, освѣнъ другитѣ въпроси, за идущий дневенъ редъ имаме още: избиране Комиссия за провѣрка на изборитѣ, и избиране Комиссия за отговоръ на Тронното Слово.

Засѣданието се затваря. (Закрито въ 3 часа 20 мин. слѣдъ пладнѣ).

Прѣдсѣдателъ: П. Славковъ.

Подпрѣдсѣдатели: { Д. Петковъ
Ив. Антоновъ

Секретари: { М. Милевъ
Я. Русселиевъ

Ревизоръ на Стенографическото бюро при Народ. Събрание: Д. Йовевъ.